

Territoris Oblidats recerca, intervenció i educació

A **Territoris Oblidats** treballem sobre la interrelació entre els espais urbans i les pràctiques socials vinculades. La nostra reflexió parteix dels espais en desús i / o en situació d'oblit de la ciutat per recuperar els seus significats i les interaccions que els construeixen des de la identitat social-urbana i la memòria col·lectiva.

Amb la intenció de contribuir a la construcció de la ciutat, física com a simbòlica, des de perspectives inclusives, en Territoris Oblidats realitzem projectes relacionats amb la sostenibilitat social, la diversitat cultural i la perspectiva de gènere. D'aquesta manera dissenyem i articulem activitats i serveis que fomentin la interacció generacional i cultural en connexió amb la construcció de l'espai públic en entorn urbà.

Des d'una metodologia basada en el procés utilitzem eines que es basen en la participació i intervenció comunitària, l'art públic i urbà, la memòria col·lectiva i els territoris urbans fomentant el diàleg entre comunitats i l'accés a la informació com un ben comú.

Paraules Claus

Interacció de les persones amb l'entorn

Matèries de treball: memòria, sabers, cura, gènere i territori

(Re)pensar els espais urbans i quotidians, i la seva simbologia a la ciutat

Integrants

Roberta de Carvalho - Llicenciada en Arts Corporals per la UNICAMP (Brasil), Postgrau en Gestió Cultural i Màster Oficial de Disseny Urbà per la Universitat de Barcelona. Des de 1999 vinculada a la producció cultural relacionada amb el camp de l'art escènic i la experimentació audiovisual, esdeveniments socioculturals a l'espai públic i per la transformació social. Va formar part del grup de recerca consolidat Art, Ciutat, Societat (CR Polis/UB) i de l'Observatori Metropolità de Barcelona (bcncomuns.net). De 2008 a 2015 va ser coordinadora de projectes a Pensant Moviment Urbà, on va treballar amb joves i dones, des de la participació activa, intervencions al territori i l'art públic i urbà. A 2009 impulsa Territoris Oblidats, on actualment es dedica a la recerca de espais en desús i la memòria física i simbòlica dels espais.

Marta Mariño - Llicenciada en Història de l'Art per la Universitat Complutense de Madrid va continuar els seus estudis a la Universitat de Barcelona on ha realitzat un Màster Oficial en Disseny Urbà: Art, Ciutat i Societat alhora que va formar part dels projectes desenvolupats pel grup de recerca consolidat CR Polis de la Universitat de Barcelona, i un segon màster en Estudis de Dones, gènere i ciutadania. Ha treballat sobre la recuperació de la memòria i la representació de les dones en la guia de carrers de Barcelona i Madrid i en estudis urbans de gènere. Ha exercit com a docent en el títol propi de la Universitat Complutense de Madrid Agent per a la detenció i intervenció integral en violència de gènere i ha col·laborat en la publicació d'Art Públic de Barcelona amb la realització de tres comentaris sobre tres obres d'art situades en elements espai públic de la ciutat. Des del 2014 és mentora de història en el projecte de Wikidones coordinat des de La Bonne.

Mariela Iglesias - Llicenciada en Sociologia per la Universitat de Buenos Aires, Màster en Polítiques, Projectes i Gestió de Ciutats per la Universitat de Barcelona i en Ciència Política per la Universitat Autònoma de Barcelona. Des de la docència, la investigació i la intervenció soci-espacial la seva trajectòria professional ha integrat la perspectiva social i territorial en projectes vinculats a polítiques socials, urbanes i d'innovació social. Ha estat investigadora i coordinadora de formació de l'IGOP-UAB, docent en diverses universitats (UBA, UB, UAB, UVIC, UOC) i ha publicat diversos articles i llibres sobre les polítiques i models de ciutat.

Recull de projectes Territoris Oblidats (2011 - 2017)

(<http://territorisoblidats.org/actions/>)

Ciutat: territori-domèstic S.A., és una proposta que vincula des de la memòria col·lectiva i individual les relacions entre gènere, violència estructural i ciutat, a partir del concepte d'explotació laboral i treball domèstic. En aquest sentit, el nostre objectiu va ser abordar juntament amb l'alumnat (4r d'ESO) de l'INS Miquel Tarradell (Raval), a través de metodologies participatives, la relació transversal dels treballs invisibles que es feien a la casa, a l'escola i al sector cultural, prenent com cas el Centre d'Arts Santa Mònica. Idealització: Territoris Oblidats en el marc del projecte [Interfícies / Arts Santa Mònica](#)

Senyalem la Memòria, s'emmarca en la col·laboració iniciada el gener de 2013 entre Territoris Oblidats i Mediateca del Raval (Ravalnet). La proposta consisteix que els i les participants desenvolupin narracions a partir de l'arxiu digital *Càpsules de Memòria*, que un cop recopilat el material es tria un conjunt d'espais per als quals es produeix un (o diversos) dispositiu(s) de senyalització física que ens permeti traslladar els records i les experiències de la vida quotidiana del barri al seu context físic o simbòlic actual. El desenvolupament dels dispositius va estar vinculat amb el projecte [microRavals](#) que es realitzava en el Arts

Sant Mònica durant l'any de 2015 i la col·laboració del Grau d'Arts i Disseny de l'Escola Massana i alumnes de 4r d'Eso de l'INS Miquel Tarradell.

Las Pieceras: treball extradomèstic S.A., és un projecte-recerca que es basa en la realització d'un conjunt d'entrevistes, en les quals es recullen experiències i vivències de la vida quotidiana de les dones. Uns relats amb els quals volem fer visibles els diversos i múltiples processos de treball que realitzaven i realitzen en el dia a dia les dones, com són: els treballs domèstics, de cures i remunerats. Les protagonistes d'aquest projecte són les mateixes dones fins ara invisibilitzades pel discurs heteropatriarcal dominant, veus i relats de dones que tenen en comú haver desenvolupat part de la seva vida laboral en el treball a domicili. (des de 2013).

Exposició Las Pieceras – Casal de Barri Folch i Torres (Raval) Es van fer 18 entrevistes als barris del Raval i Poble Sec durant l'any de 2013. El procés va comptar amb la participació activa de les dones, creant al casal de gent gran Josep Trueta (Raval) un grup motor responsable per la construcció de les entrevistes, contactes, gravacions i investigació. L'exposició i el documental, busca establir una relació entre les experiències de les protagonistes, alhora que es construeix una narració sobre els diferents treballs que les dones realitzaven als seus domicilis.

Rajoles que caminen: apropiació i simbologia de l'espai públic, va consistir en una sèrie d'accions vinculades a la simbologia i l'apropiació de l'espai públic al barri del Raval (Barcelona / ES), mitjançant la participació proactiva d'un grup d'adolescents i que perseguia incentivar l'adquisició d'autonomia personal i el seu desenvolupament en el context social actual, a través de la interacció amb el territori. *Amb el suport i col·laboració:* EAIA Raval Nord > Vídeo procés: [Rajoles que Caminen](#)

Territoris Oblidats des de la Perspectiva de les dones: entre els mesos d'octubre i desembre de 2012, es va desenvolupar amb la Associació de Mares i Pares del Casal Vaixell del Barri Besòs-Maresme el taller Territoris Oblidats des de la Perspectiva de les Dones. Prenent com a punt de partida l'exercici de mapejar, identificar i repensar els "territoris oblidats" del barri, es va proposar a aquest grup ampliar el concepte de territori més enllà de la seva dimensió física, incorporant a través de la perspectiva de gènere, la reflexió sobre la representació de les dones en l'espai públic i les relacions que s'hi estableixen.

Mira com canvia el Besòs, al curs dels mesos de novembre i desembre de 2011, vam realitzar el taller de Territoris Oblidats – Barri el Besòs i el Maresme a l'IES Barri Besòs amb un grup de joves de 3r d'ESO. L'objectiu del taller va estar mapejar i proposar solució a un territori oblidat del barri. Després de mapejar i debatre entre tots, el grup va treballar l'espai d'una benzineria en desús i que s'utilitza com a aparcament de cotxes. Aquest territori està situat al carrer Josep Pla amb Cristobal de Moura. Durant el procés del taller van treballar propostes de millora de l'espai, que van permetre aprofundir en el procés participatiu i en les qüestions entorn de l'espai públic del barri.

Taules de debats coordinades per Territoris Oblidats

Taula de debat "Art per repesar el paisatge urbà", la taula es va pretendre reflexionar sobre les relacions entre els espais en desús i l'espai públic en el qual s'integren, qüestionant els tipus d'espai, comunitats i interaccions personals que els propicien, i, com l'art contribueix en la regeneració de l'espai urbà "oblidat". *Moderador:* Francesc Muñoz (UAB), *Ponents:* Jean Paul Ganem (artista landart), Maral Mikirditsian (Idensitat), Anna Bofill Levi (arquitecta), Imma Jansana (arquitecta), Lluís Sabadell Artiga (artista landart), Laetitia Lara (artista landart i escultora). Centre d'Arts Santa Mònica (desembre/

2010)

Taula de debat "Intervenció Comunitària per repensar l'Espai Urbà: joves i dones", una reflexió sobre els processos generats per dinàmiques ciutadanes que afecten els col·lectius de joves i dones intervenint (in)directament al territori, especialment aquells que estan en desús, degradats i/o oblidats; qüestionant els tipus d'espais, comunitats, dispositius de participació, metodologies i processos desenvolupats des de la teoria i la pràctica. *Moderador:* Marc Martí i Costa (Trama Urbana) *Ponents:* Col·lectiu Punt 6 (BCN), Solars Vius

(Lleida), Re-Gen Huesca (Huesca), Grup de Recerca Geografia i Gènere (Departament de Geografia de la UAB), Aurora Sogna - Màster del Paisatge i Territori (UAB). Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (novembre/2012)

Serveis: assessorament social-urbà, formació i organització d'actes

Assessorament urbanístic-social a les associacions de veïns i veïnes (AAVV) implicades en el Pla de Barris de l'Ajuntament de Barcelona (2016-2020), encàrrec des de la Federació de les associacions veïnals de Barcelona (FAVB), inici octubre/2016.

En coproducció amb Pell de la Ciutat SCCL, organitza la taula de debat, el disseny dels tallers i la dinamització dels grups de treball en el marc de les Jornades d'Acció Comunitària de l'Ajuntament de Barcelona, casal de barri L'Harmonia/Sant Andreu, novembre de 2016.

Participacions i accions puntuals

Participació en la II Fira d'Entitats i Serveis el Besòs i el Maresme celebrada l'1 d'octubre de 2011 en la Rambla Prim. Durant la jornada es va realitzar l'activitat "El meu mapa del barri", 2011

Presentació del projecte "Territoris Oblidats" més col·loqui en el Centre Cívic Besòs. Ponències a càrrec de la Dra. María Prats Ferrer professora d'Anàlisi Geogràfica Regional i del Dr. Francesc Muñoz professor de Geografia Urbana, ambdós professors de la Universitat Autònoma de Barcelona, 2011

Participació en el projecte "Recerca i compromís polític entre dones" organitzat pel Centre d'Informació i Recursos de Dones de l'Ajuntament de Barcelona en la sessió de "Urbanisme, arquitectura i gènere". 2011.

Xerrades amb l'Associació de Dones Ambar Prim de 2h cadascuna, 2011

Esmorzar21 realitzat per l'Agenda 21 de Barcelona en el COAC - "Repensem l'espai on vivim", 2012

Fira d'Entitats i Serveis Besòs-Maresme. Durant la fira s'ha exposat la maqueta del barri i els plafons que van formar part de l'exposició Territoris Oblidats> Besòs-Maresme, 2011.

Festes del Raval. Durant les festes s'ha exposat els plafons que formaran part de l'exposició Rajoles que caminen. 2012 i 2013

Xerrada Dones i Treball extra-domèstic - Casal de Barri Folch i Torres / Raval, 2014

Residència artística en el marc de Fertilització Creuada, coordinació Laboratori Social Metropolità/Nau estruch, Sabadell 2014

Projecció Las Pieceras. tribal extra-domestic S.A. - 20ª Mostra Internacional de Films de Dones, Filmoteca de Catalunya, 2014

Participació Fira d'Economia Feminista amb el projecte Las Pieceras - Can Batllò, 2014

Exposició Tret al Mig amb la participació de Senyalem la Memòria, en el marc del projecte microRavals, impulsat per Arts Santa Mònica i Sinapses Project, 2015

Participació projecte Las Pieceras en les III Jornades de l'IIEDG "Diàlegs feministes entre l'acció i la investigació", 2015

Territoris Oblidats convidat a fila 0 Col·lectivacions - Fabra i Coats, 2015

Ruta Las Pieceras pel barri Creu Alta/Sabadell i projecció vídeos, 2015

Projecció Las Pieceras: treball extra-domèstic S.A. i debat, en Ca la Dona, 2015

Forma part del grup dinamitzador del taller Urbanisme i desenvolupament comunitari de barris en el marc del Forum Veïnal d'Urbanisme, impulsat per la FAVB durant 30 i 31 d'octubre de 2015 a Can Batllò, 2015

Presentació de Senyalem la Memòria per part dels alumnes del INS en el marc de la jornada d'intercanvi d'experiències d'Aprenentatge i Servei al Palau Alòs, St Pere., 2015

Presentació Senyalem la Memòria en el marc del projecte Idensitat / Arxius del Raval, Arts Santa Mònica, 2015

Presentació del procés i resultat de Senyalem la Memòria al Centre de Dia Mil·lenari, amb la presència de tots implicats en el projecte: mestres i alumnes Massana, Sinapses Project (microRavals), Mediateca del Raval (Ravalnet) i equip Territoris Oblidats, 2015

Participació Las Pieceras al vídeo-forum "Fora de Camp: compromís cinematogràfic amb els marges", Organitzat: Unió de Cineastas - Cine Zumgeig, 2016

Participació en l'organització del Fòrum Veïnal de Dons i dinamització del taller Cuidem la ciutat, impulsat per la FAVB al Centre Cultural Teresa Tàpies, maig 2017.

Participació del projecte Las Pieceras: treball extradomèstic S.A. en l'exposició Dones: ficcions i realitats, realitzada en el Museu d'Història de Catalunya amb curadoria de Drac Màgic, SCCL., 2017

Xarxes territorials i socials Territoris Oblidats

- Membre de la Taula veïnal d'urbanisme de Barcelona > <https://mareaurbanabcn.wordpress.com>
- Socia-col·laboradora de La Raposa, SCCL > <https://laraposacoop.wordpress.com>
- Signant del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2020 / [Xarxe BCN + Sostenible](#)
- Membre del grup de treball Dones, diversitat i gènere del Raval

Xarxes Socials

Facebook > @territorisoblidats

Instagram > @territorisoblidats

Twitter > @pmurba

Vimeo > /territorisoblidats

Contacte

info@territorisoblidats.org

608 608 421 (Roberta)